

MATI JONES NA KONVENCIJI RUDARJEV.

DELEGATJE PRVIH ENAJST DISTRIKTOV SO PO VRHINI KONSERVATIVNI.

To se je pokazalo pri glasovanju o Howatovi taktiki.

Indianapolis, Ind. (Izvirno poročilo. Joseph Lustik). — Prav malo časa ima delegat na konvenciji rudarske organizacije U. M. W. of A., da poroča o dogodkih na konvenciji, zaradi tega tudi poročilo ne more biti dolgo in obširno, ampak se mora omejiti le na najvažnejše dogodke.

26. septembra je posetila rudarsko konvencijo 92 let stara bojovnica mother Jones. Govorila je več ko eno uro. Podpredsednik Murray je naročil bratu Fowlerju, da spremi staro bojovnico do odra, da jo predstavi konvenciji. Pri tem je omenil, da je potrebno, da nisteje, kaj je mati Jones storila za rudarje v Ameriki, ker je njeno delo vobče znano.

Mati Jones je nastopila s svojim starim ognjem, če prav ima že devet križcev na svojem hrbtu. Njene besede so bile polne ognja, včasih so pa rezale kot oster meč. Očela je delegate, ki so imeli čas, češ, da včasih ne mislijo o stvareh, ki so v resnici pomembne in nimajo velikega pomena za delavsko gibanje. Po teh uvodnih besedah je prešla na delavsko gibanje in njegovo zgodovino in napredek. Govorila je, kakor zna govoriti le mati Jones. Takoj je imela vse poslušalce za sabo. Analizirala je gibanje rudarjev v Zapadni Virginiji v letu 1900. Kritizirala je organizacijo železničarjev. Dejala je, da bi morali železničarji ustaviti prevažanje stavkokažev in stavka bi bila hitro končana. Njenemu govoru je sledil buren aplavz. Saj je govorila vsem delavcem iz arca, kajti organizacija bi morala biti tako izdelana, da se vsi delavci v nji počutijo kot ena družina. Morala bi biti ena organizacija z enotnimi cilji in enotno defenzivno in ofenzivno taktiko. Le taka organizacija vodi do boljših časov in večjih uspehov.

Razprave so burne. Dne 27. septembra je bilo poimensko glasovanje. Šlo se je namreč za to, da Howat preklicne stavko pri Dean in Reliance Coal kompaniji v Kansasu in se tako odobre koraki, ki jih je podvzela eksekutiva rudarske organizacije. Howat je enostavno odgovoril, da stavke ne bo preklicale, kajti treba je odpraviti industrijalni zakon pri korenini, ki je bil sprejet z namenom, da se uniči delavsko gibanje. Takega mnenja sem jaz in z menoj vsi delegatje, ki razumejo, kako veliko nevarnost tvori industrijalna postava v državi Kansas za vse ameriško delavsko gibanje. Tako sodita tudi 12. in 14. distrikt.

Glasovanje od 1. do vsehvega 11. distrikta je slabo izpadlo za Howata, kar pokazuje da je v tistih distriktih še malo prave delavske zavednosti med onimi, ki vodijo te distriktne organizacije. Od distrikta 12 je po moji sodbi le kakih deset delegatov glasovalo proti Howatu. Distrikt 14 je stal solidarno za Howatom. Distrikta 15 in 16 sta po večini glasovala proti Howatu. Distrikt 17 se ni glasoval in glasuje prihodnji dan.

Veliko važnih resolucij pride na dnevni red v kratkem. Zelo važen je predlog sedmega poddistrikta iz Illinoisa, po katerem se volijo mednarodni organizatorji in člani odbora (board members) s splošnim glasovanjem in da ne bodo več imenovani od predsednika. Ta predlog prav za resljivo izzove burno debato, kajti starine v organizaciji bodo zagovarjale imenovanje, napredni element bo pa zagovarjal izvolitev s splošnim glasovanjem.

Važna je tudi petica za sodnijsko preprobo, po kateri naj se

BELA KAPITALISTIČNA VRA-NA, KI SE RAZUME NA EKONOMIJO.

Chicago, Ill. — "Visoka mežda je po mojem mnenju najbolj ekonomična stvar v industriji. Jaz sem proti znižavanju plač paralelno z znižavanjem cen, ker to bi nas privelo na stopnjo gole eksistence kakršna je obstojala v časih feudalizma in telesne sužnosti. Delavci morajo prejemati več plače kot pa potrebuje za življenje. Edino na ta način bo svet napredoval." — Tako je rekel Charles A. Eaton, upravitelj General Electric Co. na sestanku Zveze škiaških trgovcev 27. t. m. v hotelu La Salle.

VELIK PREOBRAZ V NAR. HRVATSKI ZAJEDNICI.

Vsi stari, nazadnjaški voditelji poraženi in v gl. odbor so izvoljeni socialisti in komunisti.

KONVENCIJA JE DALA \$11,000 ZA RUŠIJO.

Istočasno kot združitev konvencija S. N. P. J. in S. D. P. Z. se je vršila v Pittsburghu, Pa., tudi konvencija Narodne hrvatske zajednice, največje podporne hrvatske organizacije v Ameriki, katere šteje že 30,000 članov. Konvencija je bila zaključena zadnjo soboto.

Kakor se nam poroča, je konvencija N. H. Z. izvršila velik preobraz v organizaciji. Star, nazadnjaški element, ki je bil na delu zajednice takorako od njenega začetka — organizacija je stara 25 let — je bil popolnoma poražen in v glavni odbor so bili izvoljeni brez malega sami socialisti in komunisti.

Predsednikom je izvoljen Tomo Benetić, star bojovnik v socialističnih vrstah med hrvatskimi delavci v Ameriki, ki je slovenskim sodelugom dobro znan iz njegovega delovanja v Pittsburghu in Detroitu.

Milan Kirin je podpredsednik. Nov tajnik je Franjo Mavrić iz Chicaga. V odboru sta tudi znana komunisti Santek in Šolčić.

Konvencija je zaključila, da se dovoli iz blagajne enajst tisoč dolarjev za stradalajoče v Rusiji.

Kot delegat na konvenciji je bil katoliški duhovnik Krmpotić iz St. Louisa, ki je opravljal službo v vratarja na konvenciji. Krmpotić je protestiral, ko ga je predsednik imenoval vratarjem, toda predsednik je vstrajal rekoč, da Krmpotić ni za drugo delo kot za vratarja!

PRVA KRUŠNA VRSTA V NEW YORKU.

New York, N. Y. — New York je imel danes prvo krušno vrsto izza predvojnih časov. Okrog 600 lačnih brezposelnih delavcev, ki prenočuje pod milim nebom v parku, je stalo v vrsti pred cerkvijo Sv. Marka v Boweryju, kjer so jim delili juho in star kruh.

odpravi pobiranje asesmenta (sistem check off) p. p. podjetnikov. Obravnava se vrši pred pred vsim sodiščem države Indiane 10. oktobra. Podvzeti j. treba vse legalne korake, da preneva ne bo dovoljena.

Dolžnost vseh rudarjev, ki ki kopljejo črni dijamant, je, da stoji trdno za organizacijo. Agitirati je treba med delavci, ne glede, kakšno delo opravljajo, da se organizirajo. Od tega agitatoričnega dela se ne sme odnehati, dokler ne bodo vsi delavci organizirani. Kajti če storimo vsi svojo dolžnost pri organiziranju delavskih mas, tedaj pride prav zanesljivo oni čas, po katerem hrepnijo vsi delavci: osvoboditev delavcev izpod jarma mezdne sužnosti.

ŽELEZNIŠKI MAGNA-TJE SE NE OZIRAJO NA AVTORITETO.

PENNSYLVANSKA ŽELEZNIŠKA DRUŽBA ODKLANJA ODLOK ŽELEZNIŠKEGA DELAVSKEGA SVETA.

Med tem se pa štejejo glasovi o stavki zaradi znižanja mezde.

New York, N. Y. — Zopet je pennsylvanska železniška družba pokazala, koliko spoštuje pravilno ustanovljeno avtoriteto, ko je ponovno odklonila odlok železniškega delavskega odbora. Uslužbeni ne morejo zaupati taki družbi, ne morejo verjeti njeni besedi, ampak se lahko zanesajo le na moč svoje organizacije.

"Prevažalec ne more sprejeti nazorov odbora," pravi družba v svojem odgovoru, ki ga je podpisal Samuel Rea, predsednik družbe, "ki so nekaj novega in presenetljivega, in če se jim logično sledi do zaključka, tudi revolucijonarni v učinku. On ne verjame, da je transportna postava vzela ali da ima namen vzeti podjetnikom in uslužbenecem njih ustave in upravne pravice, kot so bile določene po najvišjem sodišču in drugih sodiščih Združenih držav."

Družba je odgovorila, a med tem se vrši štetje glasov o stavki zaradi znižanja mezde za dvanaest odstotkov, ki ga je odredil odbor. Štetje glasov mogoče ne bo končano do prvih dni v oktobru, dasiravno njegov konec napoveduje velebizniško časopisje vsaki dan. Glasovanje ni pravo stavkovno glasovanje, ampak izid glasovanja bo povedal jasno, kako uslužbeni sodijo o znižanju mezde. Če uslužbeni odklonijo znižanje, tedaj ta odklonitev pomeni, da so za stavko.

Železničarji v New Yorku so večinooma vsi proti znižanju mezde. Štiri sto delegatov železniških kurjačev se je na svojem zborovanju v Hobokenu odločno izreklo proti znižanju mezde. Po tej izjavi je Timothy Shea, podpredsednik Bratovščine železniških kurjačev in spremljevalec lokomotiv, izrekel, da je znižanje mezde krivično, ker se življenske potrebešine še niso toliko znižale v ceni, da bi bilo znižanje upravičeno.

Delavci, ki delajo v železniških delavnicah so se izrekli z ogromno večino za stavko. Na stavko ne bodo pozvani, dokler ni bil razposlan delovni red, ki ga je izdelal železniški delavski odbor. Po izdanem delovnem redu se bo vršilo še eno glasovanje o stavki, ki bo končno in merodajno. Pri tem glasovanju bosta delavcem predložena delovni red in znižanje mezde, da izrazijo svoje mnenje s splošnim glasovanjem. Novi delovni red ima nadomestiti narodno pogodbo, ki je bila v vojnem času uveljavljena.

Še neki drugi železniški element prihaja tu v poštev. To so takozvani nelegalni stavkarji (letu 1920. John McCarthy je razposlal okrožnico, podpisano od John Gruanuja v imenu Združenih železniških uslužbencev Severne Amerike, v kateri se priporoča, da zastavkajo vsi člani organizacije, ko prenehajo delati člani drugih organizacij. John Gruanu je bil vodja stavke v letu 1920.

Dasiravno postoji splošno mnenje, da mogoče ne pride do splošne stavke železničarjev, je Gruanu s svojo okrožnico odstranil strah, da bodo člani njegove organizacije opravljali stavkokaško delo, če izbruhne stavka. Ta okrožnica je velika moralna opora za druge železničarje, ki se deloma glasi:

"To društvo se je proglasilo za protistavkokaško društvo in kot glavni predsednik moram izvršiti dolžnosti, ki so mi jih naložili člani. To društvo ne bo izključilo nobenega svojih članov zaradi

AMERIŠKO-ENTENTNI PROTEKTORAT NAD NEMČIJO.

New York, N. Y. — (Federated Press.) — Iz zaupnih bankirskih krogov se je izvedelo, da nameravajo ententne države organizirati finančni protektorat za Nemčijo. Ameriška vlada bo povabljen na sodelovanje in če odkloni, bodo povabljeni ameriški bankirji. Kralj bankirjev Morgan bo nedvomno zraven. Namen protektorata je, stabiliziranje nemške marke in obvarovanje Nemčije pred bankrotom.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV PARALIZIRALA IRSKO.

Nova kriza v prometovniški industriji na Angliki; državna subvencija preneha.

ŽELEZNIČARJI ZASTAVKALI NA RUMUNSKEM.

London, 29. sept. — Stavka na južnopadnih železnicah na Irskem, ki je izbruhnila večeraj, je paralizirala vse železniški promet na jugu in zapadu otoka. Okrog 10,000 železničarjev je v gibanju. Dublin je popolnoma odrezan od ostalih krajev na deželi in mestu grozi življna kriza, ako bo stavka trajala samo nekaj dni.

J. H. Thomas, predsednik Narodne unije železničarjev, je aneod odpotoval v Dublin, kjer danes vodi pogajanja z železniškimi družbami. Znižanje mezde železničarjem je povzročilo stavko.

London, 29. sept. — Velika kriza zopet ogroža Anglijo vsled novega konflikta med rudarji in lastniki rudnikov. V petek poteče državna subvencija rudarjev, katerin grozi znižanje mezde. Danes so se sešli predstavniki rudarjev in lastnikov rudnikov v Londonu, toda malo je upanja, da bi se spor izravnal brez boja. Kapitalistični listi sicer tolažijo javnost, da so rudarji preslabi za drugo stavko, vendar pa nevarnost stavke ni izključena. Rudarji so razkašeni vsled nekih konfuzij v South Walesu, kjer so lastniki zaprli več rorov in vrgli na tisoče rudarjev na cesto.

Poroča se, da ima vlada še 12 milijonov dolarjev od vrote, ki je bila določena za subvenciranje rudarjev. Rudarji zahtevajo, da ta vsota pripada njim, na drugi strani pa lastniki rudnikov tirjajo preostanek državne podpore zase. Kako se bo ta spor izravnal, to pokaže konferenca v Londonu.

Dunaj, 29. sept. — Iz Burarešta javljajo, da so železničarji na Rumunskem in Sedmograškem zastavkali in ustavili ves promet na železnicah. Rumunska vlada je razglasila obredno stanje s prekim sedom in odredila, da vojaštvo operira železnice.

ŽELEZNIŠKI POŠTNI VOZ OBOPAN.

Oklahoma City, Okla. — Šest maskiranih banditov je napadlo vlak št. 15 santafeske železnice blizu Edmonda, Okla., in prisililo poštne uslužbence, da so vrgli iz voza štiri poštne vreče. Po tem činu so roparji izginili.

SENAT V LOUISIANI ZANTEVA PIVO IN VINO.

Baton Rouge, La. — Državni senat v Louisiana je sprejel s 26 glasovi proti 13 resolucijo, s katero apelira na kongres, da naj sprejme Volsteadov prohibicijski zakon toliko, da se bodo lahko prodajala lahka vina in piva.

udeležbe pri stavki, ki so jo odredili voditelji ali člani katere druge železniškarje organizacije. Ravno tako ne bo to društvo odvezlo poslovnece nobenemu lokalnemu društvu, ki se pridruži taki stavki."

To je povedano jasno in razumljivo.

SADOVI PRISILNE PROHIBICIJE SO TUKAJ.

ALI MOGOČE TI SADOVI VERUDE JAVNO VEST?

Dogodki enega dneva: Žena umre na sodišču, tihotapec umorjen, vlak oropan brinjevca itd.

Chicago, Ill. — Vsakdanji dogodki govore, da je prisilna prohibicija, kot je uvedena zdaj, nesreča za ljudstvo. Pijančevanje se je pomnožilo in ljudje, ki niso nikdar okusili opojne pijače v svojem življenju, zdaj pijejo žgane brez mero. Umori, samomori in razna hudodelstva se množe. Vse to daje misliti in čas je, da se s te zgrešene poti pride na pravo pot, ki vodi k smernosti pri uživanju opojnih pijač.

Dogodki enega samega dne v enem mestu govore, kako velika nesreča je prohibicija za ljudstvo. Prohibicionisti pravijo, da ljudje se naj ravna po zakonu, pa bo vse "all right." Tem fanatikom ne gre v glavo, da se stare ukoreninjene navade in šege ne dajo odpraviti kar čez noč. To pridajo razni obredi krščanskih cerkev, ki so vzeli ali pa posnemi iz poganskih časov.

Kaj se je zgodilo v enem dnevu?

Mrs. Rose Allen, stara 34 let, je izpovedala na sodišču, da je podvržena žganjpitju in je kmalu po tej izpovedi umrla. Njena smrt je nastopila, ko je bilo izrečeno, da pride pred veleporoto kot žganjarska zaročnica. Ko jo je ispraveval državni pravdnik, je njen obraz nenadoma pobledel. Še par vprašanj in padla je naprej in se sgrudila na mizo. Pet minut kasneje so jo spravili k zavesti. Omedlela je zopet in umrla. Rasparali jo bodo, da doženejo vzrok njene smrti.

Blizo Harveyja so našli mrtvega Max Levina, žganjarskega tihotapeca. Ležal je na tleh poleg svojega avtomobila, na katerem je bilo sto galon žganja. Pogrešno je par vprašanj in padla je naprej in se sgrudila na mizo. Pet minut kasneje so jo spravili k zavesti. Omedlela je zopet in umrla. Rasparali jo bodo, da doženejo vzrok njene smrti.

Autobanditje so oropali tovorni vlak blizo Readinga, Ill. Vzel so s vlaka dvajset zabojev brinjeveca. Eno miljo proč je tovorni avtomobil zgorel. Na mestu je ostala ženska torbica s "šminko."

Zvezni uradniki so izvedeli, da priplove v pristan ladija, naložena z žganjem. Vso noč so bili uradniki na preži, toda tihotapske ladije ni bilo. Iz drugih virov prihaja vest, da je bilo aretiranih deset oseb, ki so bile v zvezi s tihotapsko ladijo.

Tako se vrste taki dogodki dan za dnem, odkar imamo prohibicijo. Pošteni ljudje, ki niso nikdar v svojem življenju mislili na prelom katere postave, postajajo tihotapeci, ker tihotapstvo nosi ogromen zaslužek v dobi brezposelnosti.

Kongres lahko napravi konec temu tihotapstvu, če proglasi lahka vina in lahko pivo za neopojno pijačo, ali če jasno izreče, da ima vsakdo pravico izdelati lahko pivo ali lahko vino kot zdavilo za svojo osebo. Če se to zgodilo, bi kmalu ponchalo tihotapstvo z opojnimi pijačami, pa tudi žganjpitje bo polahoma prenehalo, ki je povzročilo že mnogo nesreč.

NOV VULKANIČEN IZBRUH V MEHIKI.

Mehiko, Meh. — Poročila govore, da je Popocatepetl, velik ognjenik jugozapadno od mesta, postal zopet zelo aktiven. Vrh vulkana je zavil v gost dim, iz katerega švigajo rdeči jeziki, ali se bolenje v gori in lava prihaja iz žrela. Stanovaleci Americamee in Tlanacasa, ki se nahajata ob vznožju vulkana, beže in zapuščajo svoje domove. Boje se katastrofalnega izbruha.

HOWAT, PREMAGAN OD NAZADNJAŠKIH ELEMENT NA KONVENCIJI RUDARJEV, SE NE BO POKORIL KONVENCIJI.

Indianapolis, Ind. — Nazadnjaški element na konvenciji rudarjev je zopet pomagal Lewisu, da je porazil Aleksandra Howata kakor je prej Farringtona. Konvencija je sklenila s 2637 glasovi proti 1773, da se morajo stavkajoči rudarji v Kansasu vrniti na delo kakor je zahteval Lewis. Howat je pa izjavil, da kljub zaključku konvencije ne pokliče rudarjev nazaj na delo. "Konvencija lahko stori z menoj, kar hoče, toda mi se ne podamo lastnikom rudnikov," je rekel Howat.

PANIKA V NEMČIJI: FINANČNA KRIZA.

Ministrski predsednik je izjavil, da Nemčija bankrotira, ako plača še eno milijardo ententi.

SOCIALISTI ZAHTEVAJO KONFISKACIJO VILJENOVEGA IMETJA.

Berlin, 29. sept. — Izjava ministrskega predsednika Wirtha v parlamentu, da Nemčija bankrotira, ako bo primoran plačati prihodnjo milijardo zlatih mark odškodnine, je povzročila splošno paniko. Vrednost marke je zopet padla; v zadnjih šestih tednih je marka padla za 70 odstotkov.

Časopisje je zagnalo velik alarm, posebno socialistični in liberalni listi, ki pozivajo vlado, da mora prijeti denarne špekulante na borzi. Neki berlinski list zahteva, da vlada ukaže takoj aretirati tihotapec na borzi in jih postavi pred sodišče zaradi veleizdaje.

Poslanec neodvisne socialistične stranke so večeraj predlagali v parlamentu, da se odpravijo zadnja vidna znamenja monarhistične Nemčije.

Njihov predlog se v glavnih točkah glasi, da država zapleni brez vsake odškodnine vsa imetja bivšega cesarja Viljena, njegovih sinov in vseh drugih članov bivše dinastije Hohenzollerncev ter ostalih dinasti; dalje zahtevajo socialisti, da morajo biti odslavljeni vsi javni uradniki, civilni in vojaški, ki so po mišljenju monarhisti, oziroma ki simpatizirajo s monarhističnimi manifestacijami. Monarhisti ne smejo nositi orožja v mirnem času.

Z MIROVNO POGODBO SE MUZI.

Washington, D. C. — Republikanski voditelji so skrbeli, da je senatna seja trajala globoko v noč dne 28. septembra. Mudi se z ratifikacijo mirovne pogodbe. Demokrate so seveda zdaj v opoziciji, kakor so bili republikanci v opoziciji ob času Wilsonove administracije. Razlika med opozicijama je ta, da je zdajšnja demokratska opozicija šibkejša od bivše republikanske opozicije. Na seji je bilo le dva in štirideset senatorjev.

Senator Kellog je najdalj govoril na večerni seji. V svojem govoru je priporočal sprejem mirovne pogodbe z Nemčijo in Avstrijo in Ogrsko.

Zgodaj zjutraj se je mudil senator Lodge v Beli hiši, da se razgovori o načrtu, po katerem bi bilo mogoče upeti demokratično opozicijo. Po tem načrtu se bodo vršile večerne in ponočne seje, na vsaki seji bo pa kворum republikanskih senatorjev. Administracija želi, da je mirovna pogodba ratificirana pred enajstim novembrom.

VREME.

Chicago in okolica: V soboto jasno in hladno. Severozapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 83, najnižja 74. Sonce izide ob 6:45, zaide ob 6:36.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2857-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v obljepu s. pr. (Avg. 31-31) poleg valnega črtna na naslovo pomeni da vam je s tem časovno potekla naročnina. Povežite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

FARMARSKI NAJEMNIKI SE MNOŽE.

Vedno bolj se množi na severozapadu število tistih farmarjev, ki ne lastujejo svoje zemlje, ampak so le najemniki. Tega ne poroča kakšen rdečkar, ampak tako govori zvezni števni biro v svojem poročilu, v katerem poroča o farmarskih razmerah v Severni Dakoti, Južni Dakoti, Minnesoti in Montani. Število farmarskih najemnikov se je v deset letih pomnožilo od 65,000 na 97,605. V Severni Dakoti je bil med sedem farmarji po en najemnik, v letu 1920 je pa bil že med štirimi farmarji po en najemnik. V letu 1910 je bilo od 250,000 farm v Severni Dakoti, Južni Dakoti, Minnesoti in Montani 150,000 farm brez vknjiženega dolga, na katerih so farmarji sami obdelovali zemljo. To je 57 odstotkov. V letu 1920 se je število takih farm znižalo na 107,000 farm ali 38 odstotkov. Z drugimi besedami to pomeni, da je bil na 43,000 farmah v letu 1920 vknjižen dolg, ki so bile v letu 1910 še brez dolga. Zdaj ima več kot 75 odstotkov farmarjev, ki sami obdelujejo zemljo, vknjižen dolg na svojih farmah.

Kaj pa je farmarski najemnik? Veliko slabši kot delavec. Imeti mora svoje orodje, svojo živino, svoje stroje itd., ki jih potrebuje za obdelovanje zemlje. Odvisen je popolnoma od lastnika zemlje, ki ga lahko spodi s kmetije, kadar poteče pogodba, ali mu pa tako poviša najemnino, da farmar zastoj ali pa z izgubo obdeluje zemljo.

Ce čitatelji vprašajo župnika ali bližnjega bankirja, kdo je povzročil take razmere na kmetiji, bosta oba odgovorila, da nihče drugi kot hudobni socialisti, ki hočejo svet razdeliti med seboj in pobrati kmetu vse, kar ima. Oba bosta seveda zamolčala, da že danes delita sadove farmarja med seboj. Župnik in bankir nista obdelovala zemlje, kljub temu bo pa župnik prejel svojo biro, bankir pa svoje obresti od vknjiženega posojila. Kadar kmet ne bo mogel več plačati obresti od vknjiženega posojila, bo moral po svetu s trebihom za kruhom, farma bo pa prodana drugemu kmetu, ki želi postati samostojen farmar. Nanjo bo zopet vknjižen dolg in farmar bo zopet pogran po svetu, če ne bo odračunal obresti od posojila. Tako se ponavlja ta igra.

Kako znajo finančni interesi razdeliti sadove farmarjevega dela med sabo, čeprav niso še nikdar orali, sejali, zavračevali, želi in mlatili, se je pokazalo že lani, ko so finančni interesi sklenili, da mora pasti cena farmarskim produktom. Določena minimalna cena za pšenico se mora odpraviti, so kričali finančni interesi v Wall Streetu, pa bo farmar več prejel za pšenico, kot prejema, dokler je uveljavljena stalna minimalna cena. Pametni ljudje so svarili pred odpravo stalne minimalne cene za pšenico, ker je ta cena tvorila nekakšno stalno mero za vrednost drugih poljskih pridelkov. Vpliv gospodov v Wall Streetu je bil silnejši kot svareči glas pametnih ljudi. Stalna minimalna cena za pšenico je bila odpravljena. Padla je cena pšenice, padla je cena za vse poljske pridelke, kadar jih bizniški interesi kupujejo, farmar mora seveda svoje potrebe plačevati po draginski ceni. Prav noben socialist ni imel svojih prstov zraven, ko so se v Wall Streetu odločili, da razvrednostijo cene poljskega pridelka. Ampak to so izvršili tisti privatni bizniški interesi, ki zdaj hočejo znižati delavske mezde in podaljšati delovni čas in razbiti delavske organizacije.

Pomnožili so se farmarski najemniki in narasel je vknjižen dolg na farme, katere obdelujejo farmarji sami. To se je po statističnem izkazu zgodilo od leta 1910 do leta 1920. Ali bi ne bilo pametno, če bi se v prihodnjem letu zopet sestavila taka statistika, ki bi pokazala, za koliko se je pomnožil vknjižen dolg in za koliko je naraslo število farmarskih najemnikov? Če bi se to zgodilo, bi imeli pred sabo še jasnejši dokaz, da sadove farmarskega dela dele med sabo privatni finančni interesi na tak način, da je nekega dne farmar ob svojo farmo in na potu v mesto, da dobi delo v industriji.

Kapitalistični gospodarski sistem je tak, da jemlje farmarjem svet in jih poganja po svetu.

DOPISI.

Pueblo, Colo. — Zaman vse prikašuje tukajšnjega Cirilovega "štifelpuearja", da so socialisti krivi povodnji. — Ali ne ve Lojze, da ravno na Grovu, katerega je šiba božja najbolj zadela, ni bilo nobenega socialista, temveč so bile kar štiri cerkve skupaj tako da bi lahko vrgl kamen iz enega zvonika v drugega? Tam ni bilo socialističnih shodov, temveč venomer je bilo štiti klenkanje s katerim so se klicale skupaj ovčice k molitvi. Le meni verjemi, Lojze, da če bi bili v resnici molili onega vašega Boga, bi on kot neskončno usmiljen gotovo prizanesel Grovu, toda hodili ste ga samo dražiti in zato ga je prišla sveta jeza, da je uničil "sveti" Grove.

Na Bessemerju, kamor je sedaj prišel Ciril, mislim, da ne bo vode, zato je tudi prišel sem, toda druga šiba božja se plete. Že od početka so se prikazali skoro na vsaki drugi slovenski hiši koščki papirjev, na katerih je pisano "difteria". Taki papirji so nabiti samo na slovenskih hišah. Vse kaže, da ravno tam, kjer smrdi po benediktinski, je šiba božja najhujša.

Pustil bi pri miru Lojzeta, ker ne maram posla z enakimi, toda moram ga potolažiti. Ko je prišel v Prosveto mali dopis iz Puebla in ga je prečital Lojze, je prišel vpiti na vse pretege in se pridušal, da je treba "hudiča, ki to piše linčati." Svetujem Lojzetu, naj nikar ne dela v napihovanju po zabinem vzgladu, ker to ni zdravo in končno se mu lahko pripeti isto kakor se je žabi. Lojze nikar ne pusti, da bi drugi mislili s tvojimi možgani in rabi oči, da boš videl vsaj korak pred seboj. Napredni ljudje smo proti vsakemu moreniju, tako tudi proti linčanju in tako bi morali biti tudi vi, ako se vas kolikaj drži krščanska vera, katero toliko naglašate.

Poglejmo nekoliko v ailersko hišico. Sedaj ni več to kot je bila ker 18. t. m. je bil blagoslovljenja in v njo prenesen tabernakelj, v katerem je prisoten živi Bog. Kakor sem čul, so sv. oča Ciril dobili oni tabernakelj neke v Denverju, ko je bil kot star in že neraben vržen iz neke cerkve. Za slovenske vernike je seveda vse dobro. Oča Ciril trde, da je bil oni tabernakelj iz čistega železa in je bil že preizkušen v ognju, torej je varen, da ne pride skozi njega ogenj. Kot star tabernakelj je bil vsaj enkrat že v Denverju posvečen. Ta blagoslov je brčkone snedla rja, ko je priromal iz Denverja in treba ga je bilo znova blagosloviti.

Za danes naj zadostuje, prihodnjič pa bom opisal kako pošiljajo verniki pebene piške na Ailers ave., v ailerski vrt, kjer jih brčkone sprejema oča Ciril, kot bomo plačilo za blagoslovljanje. Katoliški ženei, ki poklika piške, bi svetoval, da z istimi namiti svojega moža in ga bolj oskrbi, da ne bo hodil po ulicah kakor smrt. S tem bo bolj ustrelega Bogu in svojemu možu. Svetujem naprednim možem, da imajo odprte oči. Na Bessemerju so se pojavili dihurji, ki bodo pobirali jaja in mlade piške. Nastavite jim past, da se bodo vlovili. — Socialist.

Aurora, Ill. — Kritika, katero sem čital v nekem listu, naperjena proti bolničarkam in postrežnicam, ni nikakor umestna. Imel sem priliko o tem se prepričati. 13. avgusta me je zadela neareče. Zlomil sem si levo nogo in moral sem v bolnišnico. Ležal sem tri tedne tam in sprevidel sem, da so usmiljenke, to so bolnišnične sestre ravnotako izkoriščane kakor mi, drugi delavci. Oni kritiki ne vidijo, kako morajo sestre delati umazano delo po dva dni in eno noč nepretrgoma, to je 36 ur in potem šele gredo k počitku. Mukepolno in pošteno je njihovo delo, a vzije temu dobijo malenkostno, skoro ničev plačo. Bolnice, ki so od mladih nog, brez vsakega razvedrila med onimi zidovi, so nekako duševno ubite in poleg tega prisiljene opravljati dolge brezsmiselne molitve. Ko bolnik zapusti bolnišnico, mora plačati visoko naravnost odškodno računo, in nehoti mu pride na misel, kam pa gre drugi denar, ker bolničarke ne prejmejo skoraj nič. Ko sem prišel v bolnišnico, me

je sestra skrbno vprašala, vse odkod sem in v kako cerkev pohajam. Odgovoril sem ji, da sem rojen katoličan, toda v cerkev ne zahajam, ker tu je spoznan edini dolar za pravega Boga. — S postrežbo sem bil v bolnišnici dočela zadovoljen.

Kar se delavskih razmer tiče, so pri nas slabe. — John Blasič.

Johnston City, Ill. — Te dni sem čital v žurnalu U. M. W. of A. plačilno lestvico pri Walley Alaza premogovni kompaniji za premoganje pri Corona kompaniji. Lestvica je kakor sledi: Kontraktor za tono 60c, koparji s strojem za tono 6 in pol centa, praskarji 4 in pol centa, nakladalci 25c, tirni delavci \$2.80, pomagati \$2, zavirali in pripenjalci \$2, vozniki \$2, neizručeni delavci \$1.60, delavci nad jamicem \$2.

To je ena največjih premogarskih družb v državi. Premogarji v Alabami so bili nekoč organizirani in tudi danes so še nekateri, ki plačujejo prispevke organizaciji, toda vse pravice do organizacije so njim odvzete. Kdo je temu kriv? Ali so ljudje sami, ali so krivi uradni organizacije? Po mojem mnenju so največ krivi uradni organizacije. Premogarji so stavkali kakih osem ali devet mesecev, da so jih kompanije že hotele odpustiti. Gospod Lewis, kot glavni predsednik je hotel mirnim potom — ali kako se že izraža — da se stvar izravna s posredovanjem gubernerja države. Nič se ni izjavil ali se je dogovoril z gubernerm, če bodo pogajanja slabo izpadla, da bodo premogarji stavkali še nadalje, temveč on je pristal na to, da bodo delavci zadovoljni s tem, kar bo gubernor odredil. Kaj je gubernor odredil za delavce se vidi iz opisane lestvice. Dobili so suženjsko plačo, s katero bi se ne moglo danes preživljati niti dete, kaj pa človek z družino. To je presedajoča slika delovanja premogarskega predsednika in njegove klike.

Drugo sliko vidimo v državi Colorado, kjer je zamogel eden poslovođa dobiti s par preplašljivimi besedami podpis vseh rudarjev Rockefellerjeve kompanije, da so pristali na znižanje za 24 odstotkov. Kdo je vsemu temu kriv? Nihče drugi kakor vodje unije. Zakaj jih plačamo? Oni delajo bolj za korist mogoteev, kakor po za korist delavcev. SNPJ ima svoj dnevnik, da z njim poučuje svoje člane, koliko jim koristi organizacija in kako naj se zadržijo. U. M. W. of A. je delavska organizacija s 500,000 člani, pa ima samo malo krpico, ki izide vsak mesec štirikrat. Poleg tega ni v tem listu nič koristnega za delavce, temveč vse čtivo je v korist podjetnikov. Že mnogo se je o tem govorilo, da bi se uvedel dnevnik, toda vsakokrat so bili prvi protivniki uradni organizacije. Ni čudo, da se naša organizacija krči, namesto da bi se večala.

Pogosto mi je bilo očitano od strani Američanov, članov te organizacije, da se njen protivnik in prista "Ene velike unije", toda to mi ni niti na misel kedaj prišlo. Premogarska organizacija ni samo za me, temveč za vse rudarje. Premeniti bi morala samo svojo taktiko in delati izključno za korist rudarja, kateri jo združuje. To je edina pot, po kateri se da organizacija rešiti, ker drugače bo prej ali slej prišla do neizogibnega poloma.

Zakaj je padlo toliko žrtev, ko se je organizacija ustanovila. Prepustili smo celo poslovanje je podobno kupčevanju z nami. V roke par ljudi, katerih početje Bratje v ti organizaciji moramo posvetiti vso pažnjo sejam in naukom organizacije, ker drugače nas bo doletelo kljub velikemu plačevanju isto, kar so doživeli po nekaterih državah. Poglejmo samo v naši okolici podružnice organizacije. Na sejo teh podružnic že skoro ne sme več priti človek, kateri ima še kaj srca za organizacijo, ker na te seje pride navadno tudi par pristaev družbe, ki so celo odborniki. Ako pride med nje aktiven član, katerega je pri srečo dobrotit organizacije, ga samo zasmehujejo in celo drugi dan ovadijo poslovođa. Temu so krivi člani sami, ki ne pohajajo na seje in ne podpirajo aktivnih članov. Vseleda so aktivni člani sami izgubili voljo do organizacije. Bratje, bodimo torej oprezní in toliko se dela, da ne bo prekasno. — Premogar.

IZ DELAVSKEGA SVETA. METEORITI.

(Federated Press.)

Rudarji v Iowi so pričeli izdajati svoj list s imenom "The Iowa Farm and Labor News".

Stavka oljnih delavcev v Kaliforniji je zopet strla enega nasprotnika. Pan-American Petroleum Corporation je kapitulirala in privolila v zahteve stavkarjev, da podpisajo pogodbo pred zveznim razsodiščem. Okrog 1500 delavcev se je vrnilo na delo. V stavki je še 6500 delavcev na poljih olja, ki so večinoma lastnina železniške družbe Southern Pacific. Stavkarji imajo svoje lastne deputije, katerih je danes 500 samo v distriktu Kerna. Lastniki olja divje protestirajo proti delavskim policajem in zahtevajo od gubernerja, da jih odstrani. Sheriff v Taftu, Cal., se še ni gnil, da bi nastopil proti stavkovnim deputijem. Stavkarji imajo tudi veliko število avtomobilov, v katerih se vozijo delavske patrulje po vseh cestah okrog petrolejskega polja in pazijo, da se stavkarki ne zmuzejo na delo. Stavkarji v Taftu so zgradili veliko jedilnico, v kateri dobivajo dnevno brezplačno hrano. Lokalni trgovci podpirajo stavkarje in prispevajo živila, ki se pripravljajo v stavkarski kuhinji. Enak sistem prehrane je tudi v bližnjih mestih Maricopa, Coalinga in Fellows. Žene stavkarjev se dnevno menjavajo kot kuharice v stavkarskih kuhinjah in postrežnice v jedilnicah. Taft je središče oljnih polj v Kernu.

Rudarji v državi Washington zatekli za odškodnino. Carbon Hill Coal kompanija toži okrožno organizacijo št. 10 U. M. W. of A. za odškodnino v vsoti \$50,000, ker je organizacija pozvala delavce pri seckah na štrajk. Delavci so bili pozvani iz rogov šele potem, ko je družba naznanila rudarjem, da se morajo seliti iz njenih bajt. Novi so zdaj zaliti z vodo in družba je uložila tožbo za odškodnino.

GOMPERSOVO POVABILO JE BILO SPREJETO.

Washington, D. C. — Okoli devetdeset odstotkov od 125 odborov delavskih strokovnih organizacij in od 75 drugih oseb je sprejelo povabilo Gompersa, da se pridruži Posvetovalnemu razorožitvenemu odboru, ki ga organizira Ameriška delavska federacija. Pisma govore, da se delavsko gibanje zelo interesira za stvar. Odbor se sestane ob času razorožitvene konference v Washingtonu, v katerem bodo združene takovane nepolitične sile naroda, da pazi, kaj delajo diplomatije in jih posvari, da je defenzivna razorožitev na mestu.

Poleg strokovno organiziranih delavcev je Gompers še povabil socialiste, ki so zunaj stranke, tovarnarje in finančnike. Ta odbor se snide v Washingtonu na 11. novembra. Gompers je brzojavil tudi delavskim strokovnim organizacijam v Britaniji, Franciji, Italiji in Japonski, da organizirajo na 11. novembra demonstracije in zahtevajo, da se razorožitev izvrši.

NEVARNOST DELA.

Hinsdale, Ill. — John Brewer se je spustil v suh vodnjak, da ga očisti. Omamil ga je slab plin. Njegova soproga je pozvala sosedo Nels Bordwicka in Ervin Andersona. Šla sta v vodnjak in se onesvestila. Prišel je neki mlad fant in šel je pogumno v vodnjak. Tudi njega so omamili strupeni plini. Prišel je še en sosed, pa tudi njega je doletela usoda njegovih prednikov, ki so skušali izvesti rešilno delo. Končno je prišel šestdeset let star mož. Njemu se je posrečilo privezati vse drugega za drugim, da so jih potegnili iz nevarnega vodnjaka. John Brewer je bil mrtev, druge so zdravniki po napornem delu zopet spravili k sebi.

VELIKA BOMBA JE POTOPLA STARO VOJNO LADJO.

Norfolk, Va. — Bomba, ki je tehtala dva tisoč funtov, je potopila staro bojno ladjo "Alabama", ki je služila letalcem za tarčo pri vajah. Letalec A. Martin je vrzel težko bombo na ladjo, ki jo je oropala srednjega jadrenika in je povzročila, da se je ladija nagnila na stran in pogreznila.

Zbogom brezposelnost! Kmalu vzame popotno palico in odripi na luno. V Washingtonu ji že pišejo potni list. Kdo? Tisti, ki so jo — naredili

Stvar je sicer smešna in obenem resna. Konferenčniki, ki na Hardingov posiv rešajo vprašanje brezposelnosti, imajo dovolj časa za reševanje. Delavci so jim nakupili toliko, da so lahko vse svoje življenje brez dela. Oni ne vedo, kaj se pravi biti brez dela in — brez denarja, brez vsega. Govore o pravi brezposelnosti kakor bi govorili o razumu na severnem tečaju: silkajo si stvar, toda občutili je še niso.

Harding bi rad, da se reši vprašanje brezposelnosti na tak način, da "bomo vsi zadovoljni", da bo volk sit in koza cela. Narediti bo treba malo prozorno na kapitaliste, da naj odpro tovarne in povabijo delavce na delo. Ako kapitalisti ne vidijo koristi na taki prozornosti, tedaj jih bo treba prosti, da naj vsaj financirajo kuhinje za "župo", ki se bo delila lačnim brezposelcem. To je vse, kar bo naredila konferenca v Washingtonu.

Zvezna blagajna ne sme trpeti. Tako je rekel Harding. In ravno vlada bi lahko pomagala. Angleška vlada jemlje iz svoje blagajne, globoko zajemlje in plačuje podporo brezposelnim. Seveda pri nas tega ne sme biti. To bi bil paternalizem, socializem! V Ameriki je na milijone akrov pustega sveta in močvirja; manjka dobrih cest in kanalov, manjka hiš za stanovanja. Stotisoče delavcev bi lahko opravljalo ta dela: spremenilo pustino in močvirja v rodovitna polja, zgradilo ceste in kanale itd. Ampak vsa ta dela bi morala financirati vlada. Toda zvezna blagajna je zaprta.

Blagajna je zaprta. Odpre se le tedaj, kadar potrkajo na njo reči: se železniški kralji in poprosijo za malenkost pol milijarde dolarjev.

Imaš kaj libertibondov, čitatelj? Vrednost tvojih bondov zdaj raste in bo rastla. Zakaj? Zato, ker so ti bondi večinoma že v rokah bankirjev, velikih patrijotov! Dokler so bili libertibondovi večidel v rokah "malih patrijotov," delavcev, je padala njih vrednost. Delavci potrebujejo denar in bondi so se prodajali v izgubo; mnogi so izgubili deset do dvajset dolarjev na bondu, drugi manj, toda izgubil je vsakdo. Bondi so se lepo stekali v jelekne blagajnice bankirjev in zdaj, ko jih imajo že večino, je pa začela rasti vrednost. Ko bo stodalarski libertibond vreden 120 dolarjev in še več, tedaj bo to znamenje, da rečna para, ki je ob času vojne furije in histerije dala zadnje cente za bond, nima več bonda. Delavci imamo samo spomin.

Bogate zaloge opojnih pišav v kletah ameriških milijonarjev in manjših bogatinov se bližajo koncu — in valedtega se tudi prohibicija bliža svojemu koncu.

Kje so vesti o revoltah, izgrelih in umorih v Sovjetski Rusiji? Vesti so izostale odkar se nahajajo ameriški poročevalci v Moskvi in ob Volgi. Ali je tovarna za te vesti zaprla vrata?

Pokonvenčna novica: Hišnik konvenčne dvorane v Clevelandu se bi rad zahvalil nekemu slovenskemu patru v Chicagu, ki mu je poslal velik sveženj potiskane papirja za kurjavo in druge domače potrebe. Ker hišnik ne ve naslova, mu drage volje ni ustrežemo, da pride zahvala v javnost. Pa naj gospod pater reče, da nismo uljudni! — E. T. B.

POTAPLJAČ SE JE POGREZNILA.

San Pedro, Cal. — Potapljač "E-6" se je pogreznil v vadi, ki meri pet in trideset čevljev. Sedi se, da so na potapljača ostali trije mornarji, ko se je pogreznil. Potapljačev so na rešilnem delu.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Thomas, W. Va. — Vašo zadvo smo izročili predsedniku S. N. P. J., da jo skuša rešiti zadovoljivo za Vas, kadar se bo mudil pri opravkih v notranjem mestu. O uspehu ali neuspehu prejmete odgovor od njega.

Ustanovljena 8. aprila
1984:

inškop. 17. junija 1987
v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 3887-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK;
Friedrich Wilhelm Gehlen, 2287 So. Laramie Ave., Cedar-Rapids, Anton Henschel, 106, Columbus, Pa., gl. Jakob Matthias Tuck, 24414 Schillerstr., edelhof, Paul Berger, gl. 1142418 John Vagrich, upravljali glasilnik Filip Gofina.

FOROTNI OSEK:
John Underwood, president, 400 31st, Springfield, Ill., Martha Schumacher, Sec.
375, Baltimore, Ohio, Joe Smith, Sec 412, Smith, Pa, Frank Spence, 1900 Franklin
Ave., Cleveland, Ohio.

VEŠTOČNO OKROŽJE: Joseph Ambrosini, Box 205, Mount Rain, Pa.
Anton Radich, Box 72, West Hyatt, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Andrew Suter, Box 104, Grand, Colo., in Mountain
Lee Kuhn, Box 245, Gillette, Wyo., at Mountain

Nadsorní odby:
 Matt Feltwell, syndikát, 297 E. 140th St., Collingwood, Ohio, John Ambrosi, 618
 Pierce St., Evelyn, Minn., Peter Bernick, 2152 S. Harding Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbor:
Vincent Calhoun, John Underwood in Matt Pomeroy.

Zdravstveni odbor:
Predsednik: Frank Alot, 1126 So. Crawford Ave., Chicago, IL
John Tobell, Box 121, Leesport, Pa.
John Owen, 2411 Englewood, Detroit, MI

VEROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kara, 2808 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jelo Zemanick.

VEN NASLOVE BOLJNINE PORPORE SE NASLOVE: Boljnine upeljive S. N. P. J.

[illegible]

Vsi podatki na gl. strani odobri na naj poljubilje na naslov: John Underwood, 624 New Street, Springfield, Ill.

Veštetelci pravi uvidljivu gladu na naj poljubne na uvidci: Friskadiliva S. H. J. 100-20 St. Laurence Ave., Chicago, Ill.

ako pljenje, prepovedovanje, izdaja ali podaljšanje, morajo

proganjanje. Zantevajo, da se
na preje izdeli skupen moderen
nakon o tiaki, po katerem bo mo-
dno in elegantno.

plačati tudi pristojbino za pro-
šnjo, vizum in knjižico. Tako mo-
rajo na pr. oni Jugoslovani, kate-

ri niso bili prej podaniki kraljevine Srbije, plačati za potni list z vsemi pristojbinami skupno \$16 to je \$12 pristojbina

istrativna ali politična oblast. Po izdelavi tega zakona pa sestavajo, da narodna skupščina potnega lista, 40c pristojbina za prošnjo, 60c vizum in \$1 za knjižico. Tak potni list bi bil veljaven

do konca tega leta; ako bi pa kdo
želel, da mu potni list velja za da-
lje, je treba, da takoj pošlje pri-

Is pisarne generalnega konzula kraljevine Srbo-Hrvatov in Slovencev v Chiesgu.

os Malej in Jakob Jerala s Ko-
olke Beis, ker sta Antona Zu-
ana, ki ju je dvakrat napadel,
ostavila v korito in ga je vanki

Nervozno,
solobilo

...na vprašanja glede na umor
...na težko telesno poškodbo sogig-
...svetnik g. Regally razglasil o-
...ne zanikali, naker je drжавni

rotilino razmedbo.— Nato stane
agovarjala Florijan Mulej in
france Meršol, ker sta dne 1. ju-

Severa's

Regulator

ku porotnikov sta bila obsoje-
na: Florijan Mulej na dve leti in
pol, France Meršol, pa na pol-
no leto. **Cena 91.25.**

OBJAVA.

BOGATA, RUDEČA KRI
pomenja dobro zdravlje. Naga Tonia je čudovito zdravila za dotanje bo-

7. junija t. l. stopil v veljavo dne
t. m. Konzulat bo pričel z izva-
njem novega zakona s prvim

tebrom in od tega dne dalje bo	katerega se za izjeto uveljavlja. Čeprav
edeča pristojbina:	katere delujejo vaš vseh delih to-
	lena. Nuga tone vam da dober spet-
Za prošnje	tit, pomaga poslati, vredi človek in
2. izdani	pravem delovanju, ostadi vaš dihi, od-
3. izdani	
4. izdani	
5. izdani	
6. izdani	
7. izdani	
8. izdani	
9. izdani	
10. izdani	
11. izdani	
12. izdani	
13. izdani	
14. izdani	
15. izdani	
16. izdani	
17. izdani	
18. izdani	
19. izdani	
20. izdani	
21. izdani	
22. izdani	
23. izdani	
24. izdani	
25. izdani	
26. izdani	
27. izdani	
28. izdani	
29. izdani	
30. izdani	
31. izdani	
32. izdani	
33. izdani	
34. izdani	
35. izdani	
36. izdani	
37. izdani	
38. izdani	
39. izdani	
40. izdani	
41. izdani	
42. izdani	
43. izdani	
44. izdani	
45. izdani	
46. izdani	
47. izdani	
48. izdani	
49. izdani	
50. izdani	
51. izdani	
52. izdani	
53. izdani	
54. izdani	
55. izdani	
56. izdani	
57. izdani	
58. izdani	
59. izdani	
60. izdani	
61. izdani	
62. izdani	
63. izdani	
64. izdani	
65. izdani	
66. izdani	
67. izdani	
68. izdani	
69. izdani	
70. izdani	
71. izdani	
72. izdani	
73. izdani	
74. izdani	
75. izdani	
76. izdani	
77. izdani	
78. izdani	
79. izdani	
80. izdani	
81. izdani	
82. izdani	
83. izdani	
84. izdani	
85. izdani	
86. izdani	
87. izdani	
88. izdani	
89. izdani	
90. izdani	
91. izdani	
92. izdani	
93. izdani	
94. izdani	
95. izdani	
96. izdani	
97. izdani	
98. izdani	
99. izdani	
100. izdani	

Obnavljanje potnih listov za dobo	
tri meseca	\$2.00
Za vidiranje	\$4.00

Za potno knjižico \$1.00
Opomba. — Pri obnavljanju ali
dajanju potnih listov se mora
dovoljni z uspehom vrnila seznam lek-
karnarju in sarktorijev denar nanaj.
Ako vaš lekarnar nima Naga Tona,
tedaj ne jemljite nobenih ponaredb.

temer poslije naravnost nam svote \$1.000 in mi nam podijemo dovolj in en mesec srevanje bolnaine prate. National Laboratory, 1018 So. Wash ave., Chicago, Il.

Nuga-Tone

BAKRENE KOTLE
Vsa potrebna oprema. Hidrometere, Maki

Poleg pristojbine, katero mora-

plaćati posrednici potnih listov 654 Morton Bldg., New York

Spomini na leta
1914-1920.

M. Kozulnik.

(Dalje.)

Človeku se krči srce, od strahu in neznanja mu bodočnosti, ako si predstavlja grozote, katere so morali prestajati obsojenci na katorge in tako se nam je zdelo, smo tudi mi. Po noči so nas vodili na postajo in nas tam naložili po 40 v eden voz. Stikali smo se drug k drugemu radi prevelikega mraza. Hrana smo dobivali enkrat na dan. Včasih pozno zvečer včasih pa zgodaj zjutraj, kakor smo pač prišli do prehranjevalne postaje. — Kdor je imel kaj prida denarja, je lahko dobro izhajal in si kupil kaj za približek, toda tih je bilo le malo. Tako smo se vozili skozi 10 dni do Penze, kjer sem že bil lanskega leta, in tu se cepi sibirski železnica. Od tam smo vozili proti Uralu in po dolgih mesecih sem zopet enkrat videl gorovje, kar me je veselilo, toda le malo sem lahko gledal na te pokrajine, ker sem moral ležati radi revmatizma. V Uralu smo se vozili skozi ozko dolino ob potoku, pokritem s debelim ledom. Uralako pogorje je obraščeno vešidel z gozdi, ob železnici je tudi malo mestec Zlatoust in Samara.

Kibirja, katere smo se tako bali, ima enaka mesta, kakor so evropska, samo da ima več lesenih hiš, ki pa so le radi tega, da bolj varujejo gorkoto. Ujetniki so hodili popolnoma svobodno okoli, s katerimi smo tudi govorili in ti so nam odpravili poslednji strah, ki smo ga imeli radi Sibirije.

Končno smo dospeli v Omsk, mesto ob Irlišu. Na kolodvoru smo stali v zaprtih vozovih par ur in rečeno je bilo, da tu ostanemo. Vrata našega voza je odprl nek jetnik; sunaj je stal kozak in je začel govoriti na vsa moč udrinasti z nagačko, tako da se mu je nilla kri po licu. Gledali smo ta prizor in ne vedeli, kaj je. Rado bi bili vedeli, kaj je omskega heroja tako ujezilo, da je rabil svojo nagačko tako neusmiljeno proti neoboroženemu ujetniku. Naznanili smo častniku, kateri nas

je spremljal, toda ta nas je opsoval in nam rekel, da smo že davno vsi zaslužili, da nas pobijejo. Nekaj časa smo se stali na tem kolodvoru a nato so nas odpeljali po stranski progi proti Tjumenju. Ko smo prišli iz vlaka, skoraj nismo znali hoditi, tako smo se zasedli v vozovih. Vodili so nas skozi mesto v takozvane polkovne kasarne. Ako bi kdo mislil, da so to morebiti lepe vojašnice bi se zelo motil. Poslopje je res veliko in ima debele zidove, kakor srednjeveški gradovi. Od daleč se vidi, kot zelo stare in obstrejene z granatami. Dvorišče je kup gnoja, tako se najlaže imenuje.

Postajali so toplejši dnevi in solnce je otajalo nesnago, ki se je bila tam nabrala po zimi. Ulice so bile prav tako kot drugod in pogrezal si se do členkov v blato. Tako je v vseh sibirskih mestih spomlad.

Ko smo prišli na dvorišče nas je že čakalo nekaj častnikov Čehov, da nas popijejo po narodnosti in kje je bil kateri ujet. Nato so nam odkazali prostore. Presenečeni smo bili nad nesnago, ki je vladala v stanovanjih. Skozi velika okna je prihajalo le malo svetlobe in vladal je popolni mrak v sobah. Prišne so bile drugi pri drugi, tako da se je človek le s težavo spravil skozi, ter zraven tega sta bili po dve etaži druga vrh druge. Na spodnji splohi ni bilo mogoče biti v drugem stanju, kakor leže. Ono zimo jih je tam pomrlo čez 2000 na tifus in raznih drugih boleznih in šušili smo se; da sploh kedo ostane, ako mora živeti v tem smradu. Pozneje, ko so bili tam ruski vojniki je bilo ravno tako in četrtna polka je tam pomrla.

Bil je štiridesetdanski post in tudi mi smo se morali postiti; toda to ni bil post, kakoršnjega imamo pri nas. Skozi vse te dneve ne dobiš drugega, kakor ribjo juho, čaj in kruh. Nekateri kmetje celo nič ne kuhajo med tem časom. Živijo samo ob surovem kislelem zelju, slanini kumar in čaju. Jesti juca ali kaj mlečnega je greh. Mleko so raje izlili, kakor bi ga pili in to ni samo o veliki noči, temveč tudi v adventu in raznih praznikih. Obžalova-

li smo to zaslepljeno ljudstvo, da je še v 20. stoletju toliko za drugim svetom. Praznikov in delavnikov so imeli toliko, da je imel vsak car kar po dva in nato še prišel po enega. O, matjuška Rusija, kje si se bila za časa carjev!

Hočem malo opisati hrano, kako smo tu dobivali. Za zajuterk je bila koka sladkorja in kos kruha, ki je bil šrn in se je dobilo v njem vsomogoče plevla. Illebi so bili ped visoki in ped široki, a to ne valed tega, ker je bil mogoče preveč dvignjen, temveč oni, ko dajo v peč, napravijo iz testa čisto navadne kroglice, katere se v peči spremene le v toliko, da dobijo okoli debelo trdo skorjo, a so v sredini še pravo testo. — Madžari so nekoč napadli svojega narednika in ga s tem kruhom tako nabili, da je več dni potem ležal v bolnišnici. — Jedel sem vedno le skorjo in takrat so mi prišli prav dobri aobje, katerih več ni. Ob 11 uri smo hodili k obedu, ako bi ga lahko tako imenoval. Za obed je bila vsaki dan ribja juha in samo kaka kost je ležala tuptam na dnu skleda, iz katere nas je jedlo 10, kakor mlada pujseta. Kibjega mesa si nisem začel, ker mi je zadoščal samo ribji smrad, ki se je po celi vojašnici razširjal. Posoda iz katere smo jedli ni bilo pomita, dasiravno je jedlo pred nami več ko sto ljudi. Lahko si predstavljate vsak apetit, katerega smo imeli. Jesti smo pač morali, ker ni bilo drugega. Zraven te juhe smo imeli tudi nekoliko kaše, katero pa nisem mogel jesti, ker bila je zabeljena z ribjo mastjo.

Kuharicam lahko dam recept od te ribje juhe, katero smo morali jesti. A da nismo pomrli: Kuhaj vodo in ko zavre, vrzi v njo razne ribe, katere so bile mrtev že pred par meseci, parkrat smrzle in nato zopet otajene. Ribe moraš dati v vodo, kakoršnjo je dala narava; ne smeš izčistiti glav in tudi ne iztrebiti droha ali luskin; Rusi pravijo, da je tako najbolj okusno. Prideni nato še malo soli in kuhaj to kake dve uri, da meso popolnoma stopi od kosti. Potem vse dobro premešaj in ribja juha je po ujetniški gotova. Zraven ti želim dober tek. Ne privoščim nobenemu, da bi

prišel do tega, da bi moral jesti kaj takega.

Za večerjo smo dobivali nekaj, kar sam ne vem kaj je bilo. Neka umazana voda, v kateri so bile ribje kosti in nekaj od opoldan ostale kaše z zelo močnim okusom po ribjem olju.

Blížala se je velika noč. Bili smo vedno zamišljeni vsi vsak v svoje misli, premišljujoč, kedar bo že konec te bede. Velikonočno soboto smo sedeli v nekem kotu na dvorišču, kamor je sijalo toplo solnce, skušili smo se pogovarjati toda jezik se je zapletal v govoru in gledal je vsakdo topo predse. Šel sem nazaj v vojašnico. Gledal sem skozi zaprto okno na ulico, kjer so se sprehajali mladi fantje in si kazali nove rušake (srajce) v mnogovrstnih barvah. Solnce je bilo ta dan toplo in Rusi so imeli odpete tušerke (vrhne suknje), tako, da so se videle raznobarvne srajce.

Proti večeru je prišlo klenkat v cerkvi, kar je trajalo vedno naprej do jutra. Na drugi strani vojašnice je bila cerkev in videli smo okoli 2 ure po noči procesijo, ki je bila skoro na isti način, kakor pri nas. Med vsem pa so klenkali zvonovi in mislim, da ni niti eden spal ko se je vrnila ta masakerada.

Zjutraj so nas že ob 5 uri zbudili, češ da je danes Hristovo uskerse (vstajenje) in je zato obed že ob pol šestih zjutraj, ker potem kuharji ne smejo delati. Radi tega nismo potem dobili celi dan nič drugega, kakor vročo vodo in kruha. Šli smo k velikonočnemu obedu. Deset mož je dobilo po eno žlico pashe (sira iz surovega mleka), katero mora vsaki Rus za Veliko noč jesti. Če bi jo bili mi jedli, bi nam bila gotovo pomagala do zveličanja, ker bila je vaa zelena in gnjila. Vrgli smo jo proč. Dobilo je vsakih 10 mož tudi po dva piruha in ribjo juho s kašo, kar vse je bilo skuhanost v soboto, tako da so se celo ribje kosti ločile druga od druge. Kaša je izgledala, kakor šokoladov puding, tako je bila razkahnana. Bila je ajdova; pa ne da bi se komu sline cedile po nji, saj ni bila taka kot na Gorenjskem. — Da ne pozabim omeniti, dobili smo tudi vsak pol funta belega kruha. Rusi so nam govorili: "Vod, kak vam horočo u-

nas, polučili sirovo pashe, krašno jajce i beli hlje; što hotite boljše? Naši u vas polučajut hlje iz pilovine" (žaganja). To so bile bajke, da ruski ujetniki jedo kruh iz žagovine v Nemčiji in Avstriji, da jim kuhajo juho brez krompirja in moke itd. Oni so vse to verjeli, saj rekel jim je v cerkvi pop in kar on reče, je kakor pribito.

(Dalje prihodnjič.)

VAŠE KNJIGE.

Zajednici. Povest iz življenja slovenskih trpinov v Ameriki. Vezano. Stane s poštnino vred \$1.75.

Zakon biogenesije. Vrlo poučna knjiga, ki pove, kako sleherni človek ponavlja v sebi razvoj vseh svojih živalskih in divjalskih prednikov. S slikami. Vezano. S poštnino vred \$1.50.

Obe knjigi, ki se naročita obenem, za tri dolarje poštnine prosto. Naročila sprejema tajnik Književne matice S. N. P. J.: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. — Adv.

POOBLASTILA

DELA MATIJA SKENDER ŠE 12 LET, za rojake po celi Ameriki. On že mora vedeti, kako se pooblastila izdelujejo. Piši mu in razloži svoje zadeve, pa ti bo naredil vse pravilno, da ti ne bo mogoče grunt prodan s nepravilnim pooblastilom. Njegov naslov je 3227 Butler St., Pittsburgh, Pa. (Adv.)

CUNARD-MACNOR

V Jadransko, Ogrsko, Rumunsko in Belgijo, mimo Trsta, Boko ali Dubrovnik.

CALABRIA	 Okt. 13
PANONIA	 Okt. 23
ITALIA	 Okt. 29

Večja Stano:

Z parnikom Calabria in Italija	 \$103.00
Z parnikom Panonia	 \$110.00

Večji davok \$5.00 vol.

Via Cherbourg & Southampton. Agenti: Okt. 4

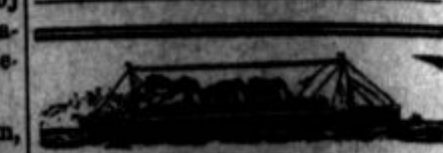
NA PRODAJ JE

iz opeke sezidana šestobna hiša, vse ugodnosti, kurilna peč in garaža. Za ceno in pojasnila pridite osebno na: 3224 So. Ridgeway Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

FRONTI ČAS

porabite za učenje angleščine, ki vam bo služila vsa poznejša leta. Kupite Angleško-slovenski besednjak. Cena \$5.00. Naročite na nalog:

Dr. F. J. Kern,
8202 St. Clair ave.,
Cleveland, Ohio.

V JUGOSLAVIJO

Nabavite vrsto v vse dele Jugoslavije. Dost dober kmet, kjer so na voljo vsi potrebni predmeti. Vse ugodnosti modernih plovil.

RED STAR LINE

Odpluje vsak teden

Finland	 15. Okt.
Sweden	 18. Okt.
London	 22. Okt.
London	 25. Okt.
London	 28. Okt.
London	 31. Okt.

AMERICAN LINE

Manchuria	 15. Okt.
Manchuria	 18. Okt.
Manchuria	 22. Okt.
Manchuria	 25. Okt.
Manchuria	 28. Okt.
Manchuria	 31. Okt.

WHITE STAR

Adriatic	 15. Okt.
Olympic	 18. Okt.
Olympic	 22. Okt.
Olympic	 25. Okt.
Olympic	 28. Okt.
Olympic	 31. Okt.

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE COMPANY

120 parnikov — 1,300,000 ton.
Chicago: F. C. Brown, West. Pac. Agent, 14 North Dearborn St. in pri lokalnih agentih.

UDOVICA.

POVEST IZ 18. STOLETJA.

Napisal I. E. Tomič. Poslovenil Stefan Knava.

(Dalje.)

Tudi baronica je premišljevala, ko je ležala v postelji. Prejšnji razgovor z Gito jo je vedno prepričeval, da čuti Gita še vedno za Kristofa. Ta človek je bil še vedno nevaren Giti in njej, ki je bila na vsakega ljubosumna, ki je gledal na to, da bi si osvojili Gitiino srce. Če ostane Gita še vdova, bi se moglo zgoditi, da se osvoji vseh družinskih predstojnikov, kakor tudi njene oblasti ter se poroči s Kristofom. Ni druge pomoči, nego hitro omočiti Gito; čim prej, tem boljše; a da ona ne izgubi ničesar pri tem, jej mora, dobiti moža, ki ga bo spoštovala, a ne ljubila. Tedaj odredi ona še vedno svojo oblast nad Gito. . . Takšen mož za Gito bi bil protonotar Skrlce. Vstvarjen je kakor najlašč po baronični želji. Ne sovraži žensk, a se tudi ne peha za njimi. Živi samo za višje cilje in za svojo domovino. Ves dan prebada med knjigami in spisi, ali pa ima važna posvetovanja s prvimi osebami v deželi. Naj ima te posele! Gita bo še bolj svobodna, Pudencijana bo pri njej po svoji volji, kolikor bo le hotela.

Baronica ni verjela, da bi se protonotar mogel zagledati v Gito. Imela je premalo izobrazbe, da bi ga mogla dovesti do tega, da jo poprosi za roko. A na drugi strani je bila lepa, in kar je največ koristilo protonotarju, — zelo bogata. Znano se je, da je bila njegova največja želja, da bi bil povzdignjen v plemiški stan, in to bi najlažje dosegel, če se bogato oženi in pride do velikega premoženja, brez katerega se v tisti dobi ni moglo doseči baronske ali grofovske krone.

Brez dvoma, če se vse to razodene protonotarju, da ga prime strast in poseže po Giti, — po lepem, zlatem jabolku. Pred vsem je morala baronica skrbeti, da je šel protonotar za njeno vabo; brez zanimanja z njegove strani bi se mogel njen načrt zavleči in še celo zaspati. Morala je torej tega kavalirja potiskati, da čim prej pride do cilja. Da ta načrt ni bil lahek, je baronica dobro vedela.

Tudi Gitiini hčeri niata takoj odšli spat, temveč sta se napol obledeli razgovorjali, sedeči na svoji postelji. Magdalena je bila navdušena po današnji sešelci, posebno po plesu. Takega užitka še ni okusila vse svoje življenje.

"Ah, če bi bilo po mojem, jaz bi plesala še do druge noči," je spregovorila z otroško zaupnostjo proti sestri.

"Meni je dovolj. Ti možki so mi zelo zoprni," je menila Jelena.

"Ali ti Petkovič ne ugaja?" — Julija je rekla, da je zaljubljen vate!" — je rekla Magdalena.

"Pa jaz nisem vanj!"

"Temveč — v koga?"

"Naj sem ti že povedala!"

"V Domjaničah. . . No, potem bi jaz vendar rajši Jankoviča. Ah, kako ti izobno pleše!" — je rekla Magdalena ponovno ter je pričela zvižgati melodijo iz menueeta.

"Spat!" se je oglašil zapovedujoči meterin glas iz sosedne sobe. Deklici sta takoj ugasnili sveče ter legli k počitku.

XI.

O sijajni gostiji pri Magdičevi vdovi se je govorilo v vseh boljnjih krogih. Vsi, ki so bili prisotni, so kovali v zvezde izbornu, krasno zabavo. Boljši zagrebški svet, med katerimi so bili predvsem zastopani plemiči, je bil zelo radoveden, ko se je razvidelo, da namerava Gita prirediti še več takih veselje. Na vsakega pride vrsta, tako so mislili oni, ki niso bili prvič povabljeni.

Gita je res še isto zimo priredila tri velike zabave in povabila vse očiščene. Med povabljenimi so bili tudi taki, ki so bili vsakokrat vabljeni. Taka dva odlikovana gosta, ki nista imela manjkati pri nobeni veselici, sta bila protonotar Skrlce in mladi Petkovič.

Baronica je skrbno navela vodo na svoj mlin. Radi Gite je vabila protonotarja, a Petkoviča radi Jelene; kovala je železo, dokler je vroče. S protonotarjem je bilo težavno. Prihajal je — vsaj kakor se je zdelo — zelo rad v Gitiino hišo; bil je zelo ljuboznjiv z Gito, navadno zabaval le njo, obiskaval jo je tudi večkrat med tednom, razgovarjal se z njo na samem, kakor tudi vprilo baronice, ali tega ni izdal ni s eno besedo, da misli na ženitev z Gito. Vkljub temu se je govorilo po Zagrebu, da je protonotarjeva ženitev z Gito gotova reč.

S Petkovičem je bilo drugače. Vsakomur je rad priznal, da mu Jelena izredno ugaja in da bi bil presrečen, če bi jo mogel dobiti za ženo. Ko se je tudi tako izrazil pred baronico, mu je rekla: "Kaj se pa še obotavljate, poskusite svojo srečo!" Petkovič si je dobro zapomnil te besede in sklenil je, čim prej zaprositi Jeleno. Tudi brez baroničnih besedi bi bil že to storil, a ni bil še z Jeleno na čistem. Zdelo se mu je, da ga Jelena odbija. Kadar jo je govoril o svoji ljubezni, se je naredila, kakor da ne čuje besedi, ali se pa je smejala na ves glas ravno tako, kakor da bi ga zasmejevala. To je potrla Petkoviča, a se je še tolažil, da je Jelena dete, ki ne ve, kaj dela.

Videč, da se protonotar vedno rezervirano vede, se je baronica odločila, da ga dovede do tega, kar misli ona o ženitvi z Gito. Ko je nekega dne obiskal vdovo, je ni našel doma, temveč samo Pudencijano, ki je proti svoji volji ostala doma radi prehlajenja. Baronici je ta prilika dobrodošla. Po dovršenem uvodu v razgovor, čegar predmet je tvorilo baronično prehlajenje, je Pudencijana prešla takoj na glavno stvar.

(Dalje prihodnjič.)

Za kuhanje piva doma

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljše in najcenejše. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalne železnice damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,

6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

DR. J. V. GRAHEK

ZDRAVNIK.

Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne.

843 E. Ohio Street.

Telefon Cedar 2388

N. S. PITTSBURGH, PA.

Edini starekrajaki

SLOVENSKI ZDRAVNIK

v Pennsylvaniji

DR. M. MILOJEVIČ,

preje vojaški zdravnik in večletni zdravnik deželne bolnišnice v Gradu na Štajerskem.

417 Wood Street.

PITTSBURGH, PA.

EMIL KISS, bankir,

ustanovljen leta 1896.

Poslaja denar v vse kraje Jugoslavije potom pošte in kabligrani.

Izplačuje v gotovih dolarjih v Jugoslaviji.

Sprejema denar v hranilne vloge in plača po 4% obresti.

Prodaja aifkarte.

Urejuje vse bančne posle.

PIŠITE PO CENIK.

EMIL KISS, bankir,

133 Second Av., New York, N.Y.

DVE LETI DELA IN USPEHA

1919-1921.

Ob nastopu meseca avgusta je imela tvrdka ZAKRAJŠEK & ČESARK za seboj dve leti trdega dela in pa tudi uspeha.

Okrog 1. avgusta 1919 je njen ustanovitelj Leo Zakrajšek prišel v New York iz Milwaukee, Wis., sam si ispošloval potrebna zastopstva, odprl urad in se lotil dela z zaviranimi rokavi v zavesti, da točno in pošteno in vstrajno delo mora prinesiti uspeh.

V teku dveh let je ta tvrdka odpremila v Evropo nad petnajst sto potnikov, nad petsto potnikov je prišlo z njenim posredovanjem iz starega kraja in blizu tristoisoč dolarjev je bilo poslanih skozi nje.

V dveh letih je iz skromne potniške pisarne postalo bančno podjetje, ki posluje pod državnim nadzorstvom in ima svoje direktne zveze s Ljubljano, Mariborom, Zagrebom, Trstom in Dunajem.

Za ta tako lepi rekord bodi v prvi vrsti izrečena zahvala številnim prijateljem in zagovornikom.

Na podlagi dosežanih pridobitev pa je ta tvrdka danes bolj kakor kdaj poprej v stanu biti na službo onim, ki:

ki potujejo v domovino,

ki žele dobiti dovoljenje iz starega kraja ter onim,

ki hočejo poslati denar v stari kraj, kakor tudi onim,

ki imajo kake druge posle s stari krajem.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

ZAKRAJŠEK & ČESARK

Slovenska banka

New York City.

70-9th Ave.,

Zanesljivo in hitro

poskrbuje denarna izplačila v stari domovini in opravlja druge bančne posle

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Rojaki, poslužujte se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega zaklada.

Za FRANK SAKSER STATE BANK

Frank Sakser, predsednik.

VAŽNO NAZNANILO.

Rojaki, ki nameravajo potovati v stari kraj in se želijo pozneje zopet vrniti, a ne bi hoteli po več mesecev čakati na potrebne dovoljenje od strani merodajnih oblasti, naj se nemudoma obrnejo na mene po tozadevna pojasnila.

ANTON ZBAŠNIK, Slovenski javni notar,

Corner 48th and Butler Sts., Pittsburgh, Pa.